

[Socialministeren.]

kvinder, der er blevet enker i en yngre alder. Da ydermere vanskelighederne for den nævnte gruppe af enker i mange tilfælde ikke kan afhjælpes ved uddannelsesforanstaltninger, har man fundet det rimeligt, at adgangen til at opnå enkepension fra det 55. år udvides til at omfatte alle kvinder, der er blevet enker efter det 45. år. Det er dog stadig væk en betingelse, at ægteskabet har bestået i mindst 5 år.

I forbindelse med den foreslåede ændring af enkepensionslovens § 1, stk. 1, har regeringen desuden fundet det rimeligt at fremsætte forslag om lempelse af den meget strenge dispensationsbestemmelse i lovens § 1, stk. 2, hvorefter der er adgang til undtagelsesvis til tillægge enker og andre enlige kvinder, der er fyldt 50 år, pension, når svigtende helbred eller andre ganske særlige omstændigheder taler derfor. Dispensation har hidtil så godt som udelukkende været givet, når der forelå svigtende helbred. Det er imidlertid ønskeligt, at det udvalg, der har den endelige afgørelse af dispensationsansøgningerne, i noget højere grad får adgang til at tage også sociale hensyn i betragtning. Efter forslaget vil der i større omfang end hidtil kunne ydes pension, hvor det i det konkrete tilfælde måtte findes særlig påkrævet.

Forslaget omfatter endvidere forskellige ændringer af bestemmelserne i lovens § 15 om overgangshjælp i den første tid efter ægtefællens død og om underholdshjælp. Efter § 15, stk. 1, i enkepensionsloven kan der i indtil 13 uger efter ægtefællens død i trangstilfælde ydes hjælp til underhold og til hjemmets opretholdelse. Hidtil har der imidlertid kun i ganske særlige tilfælde, hvor forholdene har været ekstraordinært vanskelige, været adgang til at yde den nævnte overgangshjælp i indtil $\frac{1}{2}$ år efter ægtefællens død. Imidlertid vil de kvinder, der er blevet enker i en forholdsvis sen alder, gennemgående have betydelig vanskelighed ved at skaffe sig arbejde, og det forekommer derfor at være rimeligt, at der i almindelighed åbnes adgang til at yde kvinder, der er blevet enker efter det fyldte 45. år, overgangshjælp i indtil $\frac{1}{2}$ år efter ægtefællens død.

I forbindelse hermed og på baggrund af den i øvrigt foreslåede ændring af alders-

grænsen for adgangen til at oppebære enkepension stilles der forslag om at nedsætte aldersgrænsen for barnløse enkers adgang til at modtage underholdshjælp, således at sådan hjælp fremtidig kan ydes til kvinder, der bliver enker efter det fyldte 45. år i modsætning til nu det 50. år.

Forslaget omfatter desuden visse ændringer i lovens regler om hjælp til uddannelse.

Det kan vist ikke betvivles, at den bedste hjælp, der kan ydes enkerne, er en hjælp til selvhjælp, som gør det muligt for dem efter en tids forløb at klare sig selv, og som vil kunne give dem den tillid til egne evner, som er så vigtig, for at enkerne med held skal kunne indpasses i arbejdslivet.

Det er også i det offentlige interesse, at så mange som muligt er i stand til at forsørge sig selv og deres børn ved eget arbejde i gode kår i stedet for at være henvist til understøttelse. Mange enker er ved mandens død uden erhverv eller uden mulighed for at genoptage et tidligere erhverv på grund af manglende træning, og det må være samfundets pligt at række disse kvinder, som er kommet i denne vanskelige situation, en hjælpende hånd.

Efter loven kan uddannelseshjælp ydes til alle enker uden hensyn til alder og uden hensyn til, om årsagen til deres erhvervs-hæmning er af fysisk, psykisk eller anden karakter.

Forslagene sigter på at bringe revalideringscentre ind i billedet, når der bliver spørgsmål om ydelse af uddannelseshjælp til enker. Disse centre har ved revalideringsloven af 20. april 1960 fået en central placering i revalideringsprocessen, og de vil efterhånden få en meget omfattende erfaring med hensyn til de problemer, der opstår for personer, der har vanskelige forhold af erhvervsmæssig karakter.

Der kan for enkeres vedkommende her blive tale om erhvervsvejledning og — eventuelt efter en uddannelse eller omskoling til andet erhverv — arbejdsanvisning, hvorom centrene samarbejder med den offentlige arbejdsanvisning, ligesom der efter revalideringscentrets nærmere bestemmelse kan blive spørgsmål om anbringelse på en egentlig revalideringsinstitution som et forberedende led i bestræbelserne for at fremskaffe arbejde.

De øvrige forslag til ændringer i loven er